

Uloga za postavljene branioc: Milosevicu je potrebna pomoc

Author: IWPR
ICTY

Postavljeni branioci Slobodana Milosevica, Stiven Kej i Dzijan Higin, nasli su se u nezgodnom poloaju. Ne samo da je pretresno vece odbilo njihov zahtev za povlacenjem iz slucaja, stavljajuci ih u situaciju da mesecima, mozda cak i vise od godinu dana, sede i ne rade nista, vec je sada i sekretarijat 'jednostrano' promenio uslove njihovog postavljenja na nacin koji je Keja 'apsolutno razbesneo.'

Iako nije otkrio o kakvoj je promeni rec, Kej je smatrao da se je ona dovoljno ozbiljna da obavesti pretresno vece da, ukoliko se ne opozove do petka 'mi necemo imati izbora osim da od januara trazimo posao na drugom mestu.' Kej je naveo da je pored pismenog obracanja sekretarijatu sa njima imao i sastanak protekle nedelje, ali bez napretka.

Nakon konsultacija sa svojim kolegama, predsednik veca sudija Patrik Robinson rekao je Keju da nije prigodno da se o toj stvari raspravlja u sudnici bez dostavljanja podneska pretresnom vecu.

Kej i Higin su takodje podneli zahtev da im se odobri podnosenje zalbe protiv odluke pretresnog veca kojom je odbijen njihov zahtev da se povuku sa mesta postavljenih branilaca Slobodana Milosevica. Prema pravilima tribunala zalbe na odluke tokom postupku (pre okoncanja postupka) dozvoljene su samo uz odobrenje pretresnog veca. Strana koja odobrenje trazi mora da pokaze da bi odluka koja se zeli pobijati zalbom znacajno uticala na posteno i brzo odvijanje postupka ili na rezultat sudjenja,' te da bi odluka po zalbi 'sustinski poboljsala postupak.'

Postavljeni branioci tvrde da bi konacna odluka o tome da li pretresno vece ispravno odbilo njihov zahtev neophodna u ovom trenutku jer bi propustanje da se to ucini moglo rezultirati ukidanjem presude i vracanjem predmeta pretresnom vecu ukoliko zalbeno vece kasnije oceni da je pretresno vece pogresilo. Oni su ponovili da odluka o povlacenju 'utice na pravicnost (ili ocekivanu pravicnost) postupka protiv optuzenog.'

U svom podnesku, dvoje branilaca su ucinili jasnim da oni ne osporavaju postavljanje branilaca, vec samo to sto su naterani da nastave da postupaju u tom svojstvu. Oni su istakli da je cak i tuzilastvo upozorilo sud da, nakon odluke zalbenog veca kojim se Milosevicu vraca vodeca uloga u odbrani, vise nema efektivne uloge za postavljene branioc, uzimajuci u obzir potpuno odbijanje okrivljenog da saradjuje sa njima. Pretresno vece bi, po postavljenim braniocima, trebalo to da razmotri zajedno sa prakticnim efektima svoje odluke. Kej i Higinsova takodje tvrde da je pretresno vece pogresilo u oceni da oni nece prekrstiti Kodeks o ponasanju branilaca ukoliko nastave da postupaju kao postavljeni branioci uz protivljenje okrivljenog.

Problemi koje su izneli Kej i Higinsova su zaista vazni. Iako je Kej intervenisao dva ili tri puta u sudnici, od kako je Milosevic ponovo preuzeo glavnu ulogu u odbrani, da bi izneo pravne argumente u Milosevicevu korist, veoma je malo onoga sto bi branilac mogao da uradi bez saradnje okrivljenog. Medjutim, teskoce koje Milosevic ima u pridrzavanju pravila MKSJ-a, posebno u pogledu upotrebe i prezentovanja dokumenata kao dokaza, mozda ce dati povoda braniocima da razmotre svoju poziciju.

Od kada mu je zalbeno vece vratilo 'pravo' da se sam brani, optuzeni je bio koooperativniji i profesionalniji u sudnici -- uz znacajnu razliku koja se odnosi na upotrebe dokumentacije. Praksa MKSJ-a zahteva da se dokumenti imaju podnositi na engleskom ili francuskom jeziku, i na bhs-u (bosansko-hrvatsko-srpski jezik) - u dovoljnom broju primeraka za vece i suprotnu stranu (tuzilastvo ili okrivljenog). Dokumenti koji ce biti prezentovani kao dokazi moraju biti navedeni u listi dokaza unapred, pre sudjenja, bas kao i nalazi i misljenja vestaka. To dozvoljava suprotnoj strani da istrajuje i da se upozna sa dokazima, i pripremi pitanja

za unakrsno ispitivanje. Ako dokumenti nisu pravilno pripremljeni i zavedeni, vece im moze pokloniti manju dokaznu snagu. To ce takodje biti slucaj i ukoliko kasno uvođenje spreći suprotnu stranu da pripremi temeljno unakrsno ispitivanje.

Milosevic je prekršio sva pravila za predstavljanje dokumenata kao dokaza, iziritiravši time vece i tuzilastvo. Danas je pokušao da ispituje svog svedoka, profesora Cedomira Popova, o mapi koja je navodno reflektovala Vens-Ovenov mirovni plan. Tuzilac Džefri Najs je prigovorio: 'Okrivljeni mora da se pridržava prakse ovog tribunala. Ukoliko želi da koristi materijalni dokaz, mora nas o tome obavestiti unapred da bi se osiguralo da je to dokaz i da je to tačno.'

Izjavivši da veruje da je dokaz bio prezentovan od strane tuzilastva, Milosevic nije bio u mogućnosti da navede broj dokaza, čime je izmamio sledeće upozorenje od sudije Robinsona: 'Vi se morate pridržavati prakse i procedure suda. Mapa nije pred članovima veća. Kroz ovo smo već prošli ranije i ponavljamo se. Upozoravam Vas da ako veće odluči da se ove stvari događaju zbog toga što Vi ne hajete za proceduru, neće Vam biti dozvoljeno da iznesete dokaze [odnosno, dokazi neće biti prihvaćeni].'

Drugi incident se dogodio kada je Najs osporio izveštaj profesora Popova zbog toga što u njemu nedostaju upućivanja na izvore. Ispostavilo se da su kopijama izveštaja, na engleskom i na bhs-u, koje su predate sudu i tuzilastvu nedostajale futnote i endnote, dok su Milosevic i profesor imali kopije sa 69 endnota. Dok je okrivljeni tvrdio da nije znao za tu grešku, Najs je oštro prigovorio: 'Ovo je još jedan primer da okrivljeni bira da postuje proceduru samo kada mu to odgovara. Da je procitao i odgovorio na podnesak tuzilastva od 18. oktobra, video bi da smo zatražili od veća da se izveštaj dopuni futnotama, posto smo se suocili sa nalazom vestaka bez futnota.'

Sudija Robinson upozorio je Milosevica da čini loše usluge svom svedoku, dok je sudija Bonomi zahtevao da se objasni kako se to dogodilo. Rekavši da je to loša usluga i njemu samom, optuzeni je ustvrdio da se mora raditi o tehničkoj grešci. Sudija Bonomi je zahtevao da se sazna ko je odgovoran, ali je Milosevic rekao da se to moglo dogoditi samo nenamerno. 'Ja mogu da prihvatim 'nenamerno', odgovorio je sudija Bonomi, 'Ko su ljudi za koje kazete da su zamenili izveštaj?' Kada je okrivljeni odbio da identifikuje bilo kog od svojih savetnika, sudija Robinson je sugerisao: 'Onda je odgovornost na Vama.'

Nakon nastavka sudjenja posle jutarnje pauze, sudija Robinson nastavio je da poučava Milosevica. 'Citava ova epizoda ilustruje važnost obraćanja pažnje na proceduru. Da ste obratili pažnju na podnesak tuzilastva, shvatili biste da nije bilo futnota. Vi ste preuzeli odgovornost za upravljanje svojim slučajem i bilo kakav propust biće pripisan Vama. Da sam ja profesor Popov, ja ne bih prihvatio izvinjenje koje ćete mu nesumnjivo kasnije ponuditi.' Milosevic je odgovorio da je video Najsov podnesak u kome se prigovaralo da nedostaju footnote, ali 'sam mislio da je to besmisleno, jer se odnosi na tekst poznatog naučnika.' Posto tuzilastvo nije unapred imalo kopiju sa izvorima na koje se vestak pozivao, to je uticalo na unakrsno ispitivanje, i sudije Robinson je obavestio okrivljenog da će se 'to odraziti na tezinu koju će veće pokloniti izveštaju.'

Tokom slučaja tuzilastva, Milosevic je odbijao da se 'maltretira' sa prigovorima i ostalim procesnim stvarima, posto nije priznavao da je sud legitiman. On je stalno ponavljao da će vreme koje mu je na raspolaganju iskoristiti da a svoje vidjenje događaja u bivsoj Jugoslaviji, a ne da bi se branio. S tim je mnogo lakše mogao da izađe na kraj dok je samo unakrsno ispitivao svedoke tuzilastva. Sada kada iznosi slučaj odbrane on mora ubediti veće da su njegovi dokazi pouzdani i vredni razmatranja. Potrebno je više od proste tvrdnje, bilo njegove ili tvrdnje nekoga koga on smatra stručnjakom. Pravila i sudska praksa su tu da pomognu da sud dobije najbolje dokaze koji bi podržali potragu za istinom.

Pokazalo se da Milosevic i njegov tim mogu da dobiju veliku pomoć od postavljenih branilaca. Izgleda da je okrivljeni, od trenutka kada je preuzeo svoju odbranu, mnogo spremniji da saradjuje sa sudom nego bilo kada ranije. Dobro će služiti i njemu i procesu traženja istine ukoliko prihvati pomoć tako kvalifikovanih branilaca kao što su Kej i Higinsova.

Location: Balkans

Macedonia
Serbia
Kosovo

Topic: War crimes

Focus: Coalition for International Justice (CIJ) Trial Reports Archive (Bos-Hrv-Srp)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/uloga-za-postavljene-branioce-milosevicu-je>